

Jaskinia Kryształowa

Położenie: Ludwinów, gmina Niegowa

Długość jaskini: 200 m.

Deniwelacja: 14 m.

Wysokość otworu: ok. 325 m npm.

Ekspozycja otworów: NW

Jaskinia o rozwinięciu po-ziomym; największą trudnością jest pokonanie za-cisku wejściowego, leżącego na dnie osypującego się leja. Dalej korytarze poziome, niskie.

Jaskinia znajduje się we wzgórzu leżącym bezpośrednio za domami Ludwinowa, po zachodniej stronie wsi. Otwór położony jest na zboczu zachodnim, na granicy lasu -w dnie wyrobiska głębokości 2,5 m. Ciasny otwór położony jest pod wielkim blokiem kamiennym na dnie wykopu. Ściany boczne mogą osypywać się po opadach, zamykając wejście do jaskini. Może więc zaistnieć konieczność ponownego odkopywania otworu. Jaskinię tworzy sieć krzyżujących się korytarzy z licznymi odgałęzieniami. Od otworu wejściowego

proceedzi obszerny korytarz, który po kilkunastu metrach dzieli się na trzy ciągi. łączące się przed Salą Złomisk. Jest to duża komora, przedzielona wielkim blokiem oderwanym od stropu. Niewielka studzienka w jej dnie prowadzi do końcowej części jaskini, położonej na niższym poziomie.

W jaskini wydobywano niegdyś na dużą skalę kalcyt, ściany są więc przeważnie ogołoczone z szaty naciekowej, niewątpliwie kiedyś bogatej. Jej resztki zachowały się w trudno dostępnych korytarzach. W jaskini dosyć licznie występują nacieki grzybkowe, w niektórych korytarzach widoczne są też liczne, białe, przyrastające makarony. W ścianach korytarzy można spotkać wiele otworów strzałowych, można więc sądzić, że urobek pozyskiwano przy pomocy materiałów wybuchowych. Przedmiotem eksploatacji była szata naciekowa i grube żyły krystalicznego kalcytu dochodzące do 40 cm grubości, wypełniające wraz z gliniastym namuliskiem niskie korytarze i szczeliny międzywarstwowe. Po pracach górniczych pozostały częściowo zgniłe stemple, które zachowały się w korytarzu równoległym do ciągu biegnącego od otworu. Jaskinia, utworzona na sieci krzyżujących się spękań, powstała w warunkach freatycznych. Ściany najniższej części mają charakter gąbczasty, co świadczy o długotrwałej korozji w strefie całkowitego wypełnienia wodą. Końcowe partie mają charakter zawaliskowy. Dno wypełnia rumosz i duże bloki, a w niektórych korytarzach namulisko gliniaste.

Do utworzenia tego działu posłużono się książką:

"Jaskinie Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej" Szelerewicz Mariusz, Górny Andrzej - Wydawnictwo PTTK "Kraj", Warszawa-Kraków 1983